

Hız. Peygamber, İslâmiyet'in ilk yıllarında Mekke'ye gelen Âmiroğulları'nı İslâm'a davet etmiş, fakat onlar kabul etmemişti. Benî Âmir de Kâbe ve çevresinin kutsiyetine inanıyordu, bu bakımdan Mekkeliler'le iyi ilişkiler içindeydiler. Onlar müşterek düşmanları Gatafanlılar'a karşı Medinelî müslümanlarla da iş birliği yapıyorlardı. Hatta bu durum, Hız. Peygamber'in, kabilenin reisi Ebû Berâ'nın isteği üzerine gönderdiği tebliğ ve irşad heyetinin Bi'rîmaûne'de aynı kabileden Âmir b. Tufeyl tarafından katledilmesinden (4/625) sonra dahi bozulmadı. Hız. Peygamber kendileriyle yakınlık kurmak amacıyla bu kabileye mensup Zeyneb bint Huzeyme ve Meymûne bint Hâris ile evlendi. Benî Âmir'den Hevze b. Hâlid ile oğlu ve yeğeni Medine'ye gelerek müslüman olmuş ve Hız. Peygamber'e biat etmişlerdi. Huneyn Zaferi'nden sonra Medine'ye gelen Benî Âmir'e mensup çeşitli heyetler de müslüman oldular (9/630).

Hız. Ebû Bekir devrinde meydana gelen *ridde** olaylarına katılmayan Âmiroğulları fetihler sırasında önemli bir hizmette bulunmadılar. Mercirâhit Savaşı'nda ise Abdullah b. Zübeyr'in safında savaştılar. Bu kabileye mensup olan Ukaylîler'in bir kısmı Suriye ordusuyla Endülü's'e geçerken diğer bazı gruplar da İran, Kuzey Suriye ve Fırat'ın karşı tarafında yerleştiler. Suriye'de ikamet edenler yerleşik bir hayata alışıırken Fırat'ın ötesinde kalanlar yeniden göçebelîğe döndüler. Kilâb kabilesi Suriye'de Mirdâsiler hânedanını kurduğu gibi Nümeyr ve Ukayl oğulları da 940 ve 955 yıllarında el-Cezîre'ye geçerek bu bölgede siyasî nüfuza sahip oldular. Arabistan'da kalan Âmiroğulları geleneksel yaşayışlarını sürdürdüler. Daha sonra Ukaylîler Bîşe ve Teslis yakınlarındaki sahrayı işgal ettiler. Abbâsîler'in ilk yıllarında Benî Âmir arasında önemli göçler başladı. Benî Kuşeyr, Benî Nümeyr tarafından durduruluncaya kadar kuzeybatıda ilerlemeye devam ettiler. Benî Kilâb ise ilâdî IX. yüzyılda Arabistan'da çıkan isyanlara katıldı. Doğu Arabistan Karmatîleri'nin seferleri Benî Âmir kabileleri arasında yeni bir göç dalgasına sebep oldu. Hafâce, Ukayl ve daha sonra Müntefikler Irak'a, Ukaylîler Filistin'e, Benî Kilâb da Ürdün'ün doğusuna göç ettiler.

BİBLİYOGRAFYA :

Buhârî, "Meğâzî", 28; İbn Hişâm, *es-Sîre*, I, 184, 200-201; II, 424-425; IV, 567-573; İbn Sa'd, *et-Tabakât*, I, 216, 300-309, 310-311; İbn Kuteybe, *el-Ma'ârif* (Ukkâse), s. 556; Belâzûrî, *Ensâb*, I, 237-238; Taberî, *Târîh* (de Goeje), I, 2200-2201, 2490, 2954; İbn Hazm, *Cemhere*, s. 320; İbnü'l-Esir, *el-Kâmil*, XII, 80; Kehhâle, *Mu'cemü'ş-Şâhâb*, III, 1, Arab, Beyrut 1402/1982, II, 708-709; Hamîdullah, *İslâm Peygamberi*, I, 478-479, 500-509, 515; II, 733-734, 741-742; Reckendorf, "Âmir", *IA*, I, 407-408; W. Caskel, "Âmir b. Şa'sa'a", *El²* (Fr.), I, 453-455.

MUSTAFA FAYDA

ÂMİR b. SİNÂN

(عامر بن سنان)

Âmir b. Sinân b. Abdillâh el-Eslemî
(ö. 7/628)

Sahâbî.

İbnü'l-Ekva' diye de tanınır. Hayatı hakkında fazla bilgi yoktur. Hız. Peygamber ile birlikte Hayber Savaşı'na katılmış, okuduğu şiirlerle develeri hızlandırmış, mücahidleri coşturmuştur. Hatta onun şiir okumasını bizzat Peygamber'in istediği de rivayet edilmektedir. Buhârî ("Meğâzî", 38) ve Müslim'de ("Cihâd", 123, 124, 132) yer alan bu şiirin Türkçe'si şöyledir: "Allahım! Sen bize doğru yolu göstermeseydin biz hidayete ermezdik. Ne zekât verir ne namaz kıladık. Hayatımız senin rızan için feda olsun! Bizi geçmiş günahlarımızdan arın, gönüllerimize huzur doldur! Düşmanla karşılaştığımızda bize sebat ver! Hakka ve savaşa çağrıldığımızda hemen geldik."

Resûl-i Ekrem Âmir'in okuduğu bu şiiri pek beğenmiş ve "Allah rahmet etsin" diyerek kendisine dua etmiştir. Ancak Peygamber'in bu şekildeki duası ölümüne işaret sayıldığından Hız. Ömer, "Yâ Resûlallah, keşke bu duayı geciktirseydin de kendisinden daha çok faydalanmamıza imkân sağlasaydın!" demıştır. Gerçekten Âmir, Hayber'in meşhur savaşçısı Merhab ile çarpışırken kendi kılıcıyla yaralanmış ve şehid olmuştur. Bazı sahâbîler, özellikle Üseyd b. Hudayr onun kendi silâhiyla yaralanması sonucu ölmesini intihar olarak yorumlamış ve amellerinin boşa gittiğini söyleyerek cenaze namazını kılmak istememiştir. Ancak durum Hız. Peygamber'e anlatılınca o şöyle buyurmuştur: "Böyle söyleyenler hata etmiştir. Âmir, biri Allah yolunda savaştığı, diğeri de savaşta büyük gayret gösterdiği için iki kat sevap

kazanmıştır. Yeryüzünde onun gibisi az bulunur". Âmir cenaze namazı kılındıktan sonra Recî'deki bir mağaraya Mahmûd b. Mesleme ile birlikte defnedilmiştir.

BİBLİYOGRAFYA :

Buhârî, "Meğâzî", 38, "Diyât", 17; Müslim, "Cihâd", 123, 124, 132; Vâkıdî, *el-Meğâzî*, II, 638, 639, 658, 661, 662, 700, 737; İbn Hişâm, *es-Sîre*, III, 342-343; İbn Sa'd, *et-Tabakât*, II, 110-111; IV, 303-304; İbnü'l-Esir, *Üsdü'l-gâbe*, III, 124-126; İbn Hacer, *el-İşâbe*, II, 250; *Tecrid Tercemesi*, X, 261-263; M. Asım Köksal, *İslâm Târîhi*, İstanbul 1981, VII, 152-153.

SELMAN BAŞARAN

ÂMİR b. ŞEHR

(عامر بن شهر)

Ebû Şehr (Ebû'l-Kenûd) Âmir
b. Şehr el-Hemdânî

Hız. Peygamber tarafından
Yemen'deki Hemdân kabilesine
yönetici tayin edilen sahâbî.

San'a'nın kuzeyinde dağlarla çevrili bir bölgede yaşayan Hemdân kabilesinin Bekîl koluna mensuptur. Kabilesi içinde sevilip sayılan bir kişi idi. Aslen İranlı olup Yemen'de yerleşen, daha sonra kendi isteğiyle müslüman olan ve Hız. Peygamber tarafından Yemen genel valisi olarak tayin edilen Bâzân'ın askerleri Hemdân'a da hâkim olmak istediler. Bunun üzerine Hemdân halkı, Peygamber hakkında bir kanaat edinmek, sonra da ona göre tavır almak maksadıyla Âmir'i Medine'ye gönderdi. Âmir Medine'de Resûl-i Ekrem'le görüşerek İslâmiyet'i kabul etti ve memleketine döndü. Ardından da kabilesi müslüman oldu. Hız. Peygamber, Yemen genel valisi Bâzân'ın ölümü üzerine oradaki her bölgeye ayrı bir yönetici tayin etti. Bu sırada Âmir b. Şehr'i de kendi kabilesi olan Hemdân'a yönetici olarak görevlendirdi.

Âmir, hicretin X. yılından sonra Yemen'de peygamberliğini ilân eden Esved el-Ansî'ye karşı kendi yönetim bölgesini savundu ve onun ortadan kaldırılmasında önemli rol oynadı. Daha sonraki yıllarda 12.000 Hemdânî'nin Hız. Ali'nin saflarında savaşlara katıldığı ve Âmir'in Küfe'de yerleşmiş olduğu yolundaki rivayetler dikkate alınacak olursa onun bundan sonraki hayatının Irak'ta geçtiği söylenebilir. Vefat tarihi bilinmemektedir.